

שלום רב,

במסגרת התהליך שקיימנו (בהמשך למועצת התנועה בה הוצג המסמך המשותף לתנועה ולארגון אהדה) שמענו הערות רבות ממנהלי הקהילות, ממרכזי הבריאות והרווחה, ממרכזי ועדות לצרכים מיוחדים, מעורכי הדין, ומנציגי משפחות.

הצוות שכלל את עו"ד תמר שי יו"ר אהדה, גדעון פלס, עו"ד מרב פאלק, עו"ד אמיר גנו, עדי רמות ואילת גלס, בסיוע עו"ד מרב ניב מהמחלקה המשפטית, קיים רצף דיונים נוסף וגיבש נוסח מתוקן, מותאם ומוסכם. זהו מסמך עמדה, הכולל עקרונות, ומהווה המלצה בנוגע להבטחת צרכים לאנשים עם מוגבלות - בנים ("נסמכים") לחברי קיבוץ, ומתייחס למדדים מתאימים והוגנים לעריכת הסכמים בין הקיבוצים לבין הורים לבנים אלו.

המסמך מתייחס לנושאים הבאים:

- התחייבויות ההורים והבן
- התחייבות הקיבוץ
- מימון צרכיו של הבן, כולל מימון צרכי ההחזקה והשיקום של הבן בסידור חוץ ביתי
- קרן חסכון קצבתית
- השקעות בגוף או ברכוש
- דירת המגורים לבן
- עיזבונות ההורים
- בן/בת זוג
- אפוטרופוס/תומך החלטות
- עזיבת ההורים את הקיבוץ
- פתרון חילוקי דעות

המסמך יוכל להוות בסיס לשייח בכל קיבוץ בנושא צרכים מיוחדים, וכל קיבוץ יוכל לעבד את הנוסח למסמך העקרונות שלו עפ"י החלטותיו.

מצורף המסמך לעיונכם, נציגו בישיבה הקרובה ב-27.12 ונבקש את אישור מועצת התנועה.

בברכה

ד"ר אילת גלס

ראש אגף חברה וקהילה

טיוטא לאישור מועצת התנועה –

מסמך עמדה הנוגע להבטחת צרכים לאנשים עם מוגבלות- בניס ("נסמכים") לחברי קיבוץ

בפני בניס בגירים עם מוגבלויות עומדים בדרך כלל שני מסלולים, האחד - קבלה לחברות, בהתאם לדרישות תקנון הקיבוץ וכלליו, והשני - חתימת הסכם של "בן נסמך", הבא להבטיח את מילוי צרכיו המיוחדים של הבן לאריכות ימיו.

על מנת לסייע לקיבוצים לתת מענים ראויים לנושא הבטחת צרכיהם של בניס המוגדרים בתקנות הערבות ההדדית כתלויים בחברי קיבוץ (להלן - "**בניס נסמכים**"), מציגים בזאת מועצת התנועה הקיבוצית וארגון אהדה נייר עמדה זה, המתייחס למדדים מתאימים והוגנים לעריכת הסכמים בין הקיבוצים לבין הורים לבנים אלו. נוסף לנייר עמדה זה, יעמדו לרשות הקיבוצים שלד תקנון בניס נסמכים וכן הסכם אישי לדוגמה, לצורך התאמתם להסדרים הספציפיים של כל קיבוץ וקיבוץ.

להבהרה: בעוד שתקנות הערבות ההדדית קובעות רף תחתון של ערבות שכל קיבוץ מחויב בו על פי דין, מציג מסמך עקרונות זה קווים מנחים למימוש הערבות ההדדית, הלכה למעשה, בהתייחסות מפורטת יותר, הן לאוכלוסיית בניס קטינים בעלי צרכים מיוחדים והן לאלו של בגירים נסמכים.

ברי לכל כי מעצם העיסוק בצרכים מיוחדים צפויה שונות רבה בין מקרה למקרה, הן בצרכים והן במקורות, הן במועד חתימת ההסכם והן במהלך חייו של הבן.

מאידך, ישנה חשיבות רבה לקביעת הסדרי עקרונות בכל קיבוץ וקיבוץ אשר יבטיחו **אמות מידה שוויוניות והוגנות** וישמשו את הקיבוצים ואת ההורים בבואם לערוך הסכם אישי בכל מקרה פרטני שכזה.

1. מבוא

1.1 כללי – בכל מקום בו מצוין "בן" הכוונה היא גם לבת.

1.2 מטרת מסמך זה וכל מסמך שיבוא מכוחו הנה להגן על כבודו ועל חירותו של הבן הנסמך, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים וכן לתת מענה הולם למוגבלותו, באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מתן אפשרות למיצוי מרבי של יכולותיו, בשים לב לאורחות החיים הקיבוציים ולהסדרים הנוהגים בכל קיבוץ.

1.3 חלוקת ההוצאות למילוי צרכי הבן בין הקיבוץ למשפחה, תחול רק לעת שינוי מודל ההתפרנסות בקיבוץ בפועל או שינויים אחרים המאפיינים את הקיבוץ כ"קיבוץ מתחדש", אף אם טרם סווג ככזה ע"י הרשם.

2. הגדרות

במסמך זה יהיו למונחים שלהלן הפירושים המופיעים לצידם:

קרן קצבתית – קרן צבורה, או קרנות צבורות, שתכליתן להבטיח מקור למימון צרכי הבן, מעבר למקורותיו העצמיים והמקורות החיצוניים המתקבלים למילוי צרכי קיומו וצרכיו המיוחדים, מעת הגיעו לגיל הקובע, כהגדרתו להלן.

מקורות חיצוניים - תקבולים או שירותים אחרים שהבן זכאי להם שלא מהקיבוץ, בשל היותו אדם עם מוגבלות, לרבות מרשויות המדינה, או כל מקור ייעודי אחר.

התקנות – תקנות האגודות השיתופיות (ערבות הדדית בקבוץ מתחדש) תשס"ו – 2005. וכל תיקון שיתפרסם להן בעתיד.

התקנון - תקנון הקיבוץ כפי שאושר ע"י רשם האגודות.

הסדר עקרונות כללי (להלן "ההסדר") – ההסדרים שקבע או שיקבע הקיבוץ מעת לעת להסדרת צרכיהם של בנים נסמכים, שעל פיהם יקבעו הסכמים אישיים.

קיבוץ מתחדש – קיבוץ ששינה את אורחות חייו ועבר למודל התפרנסות דיפרנציאלי, או כל פרמטר אחר המסווג את הקיבוץ כ"קיבוץ מתחדש" על פי התקנות, אף אם טרם קיבל רשמית את אישורו של הרשם למצב הנוהג בו.

ועדה לצרכים מיוחדים – (להלן- "הועדה") ועדה הפועלת מתוקף התקנות ובהתאם לסמכויות המוענקות לה בהן.

הרכב הועדה וסמכויותיה יהיו כפי שקבע רשם האגודות השיתופיות בגילוי דעת מיום 17.05.2016, כפי נוסחו מעת לעת. (גילוי הדעת מצורף **כנספח 1** למסמך זה.) מומלץ כי הועדה תמנה נציג מטעמה, בהסכמת ההורים, (להלן "המקשר"), אשר ילווה באופן שוטף את הבן וההורים. העלאת עניינו של הבן לדיון בועדה, מחייבת קיום דיון מקדים, הכנה ותאום, ככל האפשר, בין ההורים והבן ובין המקשר. המקשר יהיה רשאי להיעזר בחברי ועדה אחרים ו/או ביועצים ואנשי מקצוע.

רשת ביטחון לחבר - הסכום החודשי הבסיסי שיוגדר על ידי הקיבוץ מעת לעת לצורך קיום רמת חיים הוגנת לחבר יחיד בגיל העבודה ואשר לא יפחת מן המתחייב בתקנות.

הקצבה לבן –

- **הקצבה לבן בגיר** - תהיה בגובה הסכום המוגדר על ידי הקיבוץ כרשת ביטחון לחבר **ובתוספת** ההשלמה, ככל שנדרשת, עבור מימון צרכים מיוחדים של הבן - ולרבות צרכי יצירת מקור להבטחת עתידו, כפי שיפורט בהמשך.

• **הקצבה לבן קטין - בנויה משני רכיבים :**

- א. הסכום לו זכאית המשפחה בגינו, במסגרת רשת הביטחון הקבועה בתקנות ובהחלטות הקיבוץ.
- ב. סכום נוסף, כפי שתקבע הועדה, הבא להשלים מקורות חיצוניים העומדים לזכותו בגין צרכיו המיוחדים לחינוך, בריאות, שיקום וסיעוד ולצורך ההפקדות לקרן הקצבתית.

קרן עזרה הדדית (או כל קרן בשם אחר, אולם עם ייעוד מתאים) – קרן או קרנות שהוקמה או שיוקמו על ידי הקיבוץ במגמה לשרת את צורכיהם המיוחדים של חבריו ושל התלויים בחבריו.

מדד – מדד יוקר המחיה המתפרסם מדי חודש על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

וותק – הוותק המשותף של ההורים כחברי קיבוץ, כפי שהוא נמדד על פי "כללי העזיבה" עד ליום הקובע לשינוי מודל ההתפרנסות. יובהר, כי לעניין סעיף זה ייחשב גם וותק של אחד ההורים, שהלך לעולמו בהיותו חבר הקיבוץ לפני מועד שינוי הגדרתו או התנהלותו כקיבוץ שיתופי. הותק מחושב ליום הפטירה.

3. הצהרות והתחייבות ההורים והבן

3.1. בהסכם האישי שיחתם בין ההורים לקיבוץ, יצהירו ההורים כי הינם האחראים לשלום הבן ואין בהתחייבויות הקיבוץ על פי הסדר זה כדי לשחררם ממחויבות כלשהי על-פי כל דין כלפי הבן.

3.2. בהסכם האישי יתחייבו ההורים והבן לעשות כמיטב יכולתם בכדי להשיג ו/או לסייע לקיבוץ להשיג את כל הזכויות, ההטבות, התמיכות וההקצבות המגיעות לבן /או להם כחוריו מכל מקור שהוא בגין נכותו של הבן ו/או צרכי החזקתו ושיוקמו ולהעמידם לרשות צרכיו של הבן.

הבהרה: דרך כלל יהיה חלקו של הקיבוץ במילוי צרכי הבן, בדרך של תקציב. במקרים חריגים במיוחד (למשל, בעת שההורים אינם עומדים מסיבה כלשהי במימון חלקם בתמיכה בבן), יהיה רשאי הקיבוץ לממן את חלקם של ההורים במילוי צרכי הבן ולרשום את המימון הזה כהלוואה שתוחזר לקיבוץ מעיזבונות ההורים או זכויותיהם בקיבוץ.

4. התחייבות הקיבוץ

4.1. בשל היותו של הבן בן נסמך, מתחייב הקיבוץ להשלים את צרכי הבן בכפוף לאמור להלן בסעיף 5 על כל סעיפי המשנה שלו, בהתחשב ביכולתו הכלכלית של הקיבוץ, כפי שתהיה מעת לעת, אך תוך מתן עדיפות גבוהה לכך על פני אספקת צרכים אחרים.

4.2. תעסוקה – הקיבוץ יסייע כמיטב יכולתו לבן במציאת מקום עבודה הולם. ככל הניתן תיעשה התמיכה בבן עובד דרך מקום עבודתו.

4.3. אם יזדקק הבן לשימוש בשירותי בית סיעודי בקיבוץ, תינתן לו עדיפות ביחס למי שאינם חברי קיבוץ, מקום שהתאמתם והתאמתו לתנאי הקבלה לבית דומים. מימון השהייה בבית הסיעודי ייעשה בהתאם לעקרונות שיהיו נהוגים ביחס לחברי הקיבוץ, ובהתאמות הנדרשות.

4.4. הקיבוץ, הבן וההורים ישתפו פעולה למיצוי זכויותיו של הבן.

5. מימון צרכיו של הבן

5.1. המקורות למימון צרכי הקיום של בן בגיר יהיו:

- 5.1.1. תשלומי רשויות המדינה המשולמים עבור הבן (ככל שאינם ייעודיים לתחום אחר), לרבות הביטוח הלאומי, משרד הרווחה, משרד השיכון וכל רשות אחרת.
- 5.1.2. הכנסה בגין עבודת הבן. מומלץ לראות 10%-20% ראשוניים משכר עבודת הבן כמקור לעידוד יציאתו לעבודה ולהתייחס אליהם כתוספת לרשת הבטחון לבן.
- 5.1.3. כספי ביטוח, מענקים ונכסים אחרים של הבן ו/או המיועדים עבורו.
- 5.1.4. השלמת המקורות הנ"ל לצרכי הקיום לבן תבוצע על ידי ההורים והקיבוץ בהתאם לאמות המידה הקבועות בסעיף 5.3 להלן.

5.2. המקורות למימון הצרכים המיוחדים יהיו:

- 5.2.1. תשלומים של מקורות ייעודיים חיצוניים, לרבות תשלומי המדינה, המשולמים עבור הבן לצרכי חינוך מיוחד, בריאות ושיקום. קצבאות ותשלומים ייעודיים, יבדקו אל מול הצורך הייעודי אותן הן נועדו לשמש. (כגון קצבת שר"מ, קצבת נידות, מענקים, מלגות, ביטוחים וכו')
- 5.2.2. כספי ביטוח, מענקים ונכסים על שם הבן ו/או שהתקבלו עבורו ו/או המיועדים לשימוש.
- 5.2.3. השלמת מימון הצרכים המיוחדים ע"י הקיבוץ וההורים בהתאם לאמות המידה הקבועות בסעיף 5.3 להלן.

5.3. חישוב השתתפות ההורים כתלות בגובה הכנסותיהם:

- 5.3.1. ההורים יחויבו להצהיר על הכנסותיהם ונכסיהם. הקיבוץ ע"פ שיקול דעתו ובכפוף להחלטות לגבי כלל החברים הפונים לסיוע מהקרן לעזרה הדדית ו/או להשלמת צרכיהם וצרכיהם המיוחדים, יתחשב במקורות אלו.
- 5.3.2. נוכח היותה של רשת הבטחון "רף המינימום" לקיום התא המשפחתי בקיבוץ, מומלץ כי השתתפות ההורים במימון צרכיו של הבן תהיה רק מתוך הכנסות שני ההורים, לאחר תשלום המס הפרוגרסיבי (ככל שקיים), העולות על רשת הביטחון של התא המשפחתי בתוספת 25%.
- 5.3.3. בחישוב השתתפות ההורים רשאי הקיבוץ לתת מקום לותק ההורים שנצבר עד למועד הקובע לשינוי אורחות החיים.

6. מימון צרכי ההחזקה והשיקום של הבן – בסידור חוץ ביתי

- נמצא הבן, על פי החלטת הוועדה, במסגרת סיעודית או שיקומית ו/או בסידור חוץ ביתי אחר ועיקר צרכי הקיום וצרכיו המיוחדים ממומנים ומסופקים באמצעות אותה מסגרת, מהווים אלו את המענה הראוי לצרכי הבן.
- ככל שתמצא הוועדה כי יש להשלים שירותים לבן מעבר לניתן על ידי המסגרת, ישלמו הקיבוץ וההורים את העלויות הנוספות הללו בהתאם למפורט בסעיף 5 לעיל.

7. קרן חסכון קצבתית

7.1. את מחויבות הקיבוץ לייחד מקורות למימון צרכיהם של בנים נסמכים, יכול הקיבוץ למלא בין בדרך של יצירת קרן קצבתית אישית לטובת הבן, בין באמצעות קרן מילואים כללית או אישית ובכל דרך אחרת שימצא הקיבוץ לנכון. יעודה של הקרן הנו להוות מקור עתידי למימון ההשלמה שתידרש לצרכי הקיום לבן ולצרכי הבריאות והשיקום עבורו.

7.2. במידה והקיבוץ בחר לייחד מקור בקרן אישית לטובת הבן, הקיבוץ יהיה רשאי לנכות מסך המקורות לצרכי הקיום העומדים לרשות הבן עד סכום השווה לחלק העובד בהפרשות לפנסיה (כיום 6%) ולהפקידו כחלק הקיבוץ בקרן. הפקדה **נוספת** לקרן החיסכון הקצבתית תתחלק בין ההורים לקיבוץ כמפורט בסעיף 5.3 וסעיפי המשנה שלו לעיל.

7.3. כוונת הצדדים הנה לאתר תוכנית מתאימה, קרוב ככל הניתן למועד הגדרתו של הבן כבן נסמך ועל פי שיקול דעת הועדה לצרכים מיוחדים ולהפריש אליה סכום חד פעמי או פרמיות באופן שיאפשר משיכות של קצבה חודשית שוטפת לכל חייו של הבן, בהתאם לצרכיו של הבן ולמקורות העומדים לרשותו (הסכום ייקבע בוועדה, עפ"י הערכת הצרכים הספציפיים לכל בן).

7.4. את ההפקדה לקרן יראו כחלק מההקצבה לבן וינהגו בה כאמור בסעיפים 7.2 לעיל. לעת המשיכה מהקרן הקצבתית היא תשמש כמקור ראשון להשלמה לצרכי הקיום ולצרכים המיוחדים כאחד. לא הספיקו המקורות ינהגו לפי המפורט בסעיף 5.1.4 ו- 5.2.3.

7.5. היה ונצברה קרן אישית (לעיל 7.2), לאחר פטירתו חו"ח של הבן יהיה הקיבוץ המוטב על החלק היחסי מיתרת הכספים והזכויות שנצברו בקרן שמקורם בתשלומי הקיבוץ, והמשפחה על אותו חלק יחסי שהופקד על ידה. הוראה בעניין זה תיכלל במסמכי הקרן.

8. השקעות בגוף או ברכוש

במקרה שיתעורר צורך לביצוע השקעות או הוצאות חריגות עבור הבן, בין לגוף ובין לרכוש, לרבות התאמה/הנגשה של מגורים, שאינן חלק מהוצאות השוטפות להחזקה ולשיקום – ידון הצורך בוועדה. ככל שהועדה תחליט כי אין בתקציבה כדי לתת מענה לצורך שהוכר, רשאים ההורים ו/או הועדה לפנות **לקרן לעזרה הדדית** (או קרנות דומות העומדות לרשות החברים) כמו כל חבר אחר – ובקשתם תידון על פי אמות המידה של תקנון אותה הקרן לעזרה הדדית והכללים אשר נהוגים ביחס לכלל החברים.

9. דירת המגורים לבן

9.1. ככלל, מחויב הקיבוץ להבטיח לבן הנסמך זכות מדור לכל חייו, המותאם לצרכיו, כפי שקבעה ועדת צרכים מיוחדים. הקיבוץ יעמיד לשימוש של הבן דירת מגורים מתאימה לצרכי הבן, ברמה סבירה, בהתחשב במצבו המשפחתי של הבן ובצרכיו המיוחדים, עד לאריכות ימיו.

9.2. הקיבוץ איננו מחויב לספק גם מדור בקיבוץ למי שהוסדר במגורים מחוץ לקיבוץ, אלא אם קבעה הועדה אחרת.

9.3. להלן התייחסויות למצבים שונים :

9.3.1. מקום בו לא נמצאה דירה מתאימה למגורי הבן בתחום היישוב הקיבוצי או מקום בו מצאה הועדה כי הפתרון הנכון לבן הנו מגורים מחוץ לקיבוץ, ישלים הקיבוץ את עלות שכר הדירה עבור הבן.

9.3.2. מקרה בו יבחר הבן להתגורר מחוץ לקיבוץ, חרף קיומו של פתרון דיור כהגדרתו לעיל 9.1, תוגבל השתתפות הקיבוץ בתשלום שכר הדירה לסכום השווה לעלות דירה מתאימה בקיבוץ, אלא אם קבעה הועדה תמיכה גבוהה יותר.

9.4. הוצאות מדור הבן

הוצאות הקשורות בשימוש בדירה בקיבוץ, לרבות חשמל, מים, גז וכו' ישולמו על ידי הבן. הוצאות תחזוקת הדירה, למעט הוצאות שמקורן במעשה או מחדל של הבן – יחולו על הקיבוץ, בהתאמה ליחסי בעלים – שוכר, למעט אם צרכיו המיוחדים של הבן מחייבים השתתפות אחרת.

9.5. הקיבוץ וההורים יפעלו במשותף למימוש זכויותיו של הבן לקבלת תמיכה ממוסדות המדינה לשכר דירה ו/או לרכישת דירה.

10. עיזבונות ההורים

רקע: אחד הנושאים המכבידים ביותר על חתימת הסכמים בין הקיבוץ למשפחות הוא נושא זה. להורים ולקיבוץ ישנה מחויבות עליונה להבטחת צרכי קיומו של הבן לאריכות ימיו ועליהם להבטיח מקורות למימוש מחויבות זו. **דירת ההורים וזכויותיהם לפירות נכסים וכיו"ב הם מקור מרכזי להשלמת צרכי הבן.**

גמישות בהסכמים: קיימת שונות גדולה מאוד בין המקרים - שונות בגובה צרכי הבנים, שונות במקורות שנצברו עבור הבנים עד פטירת ההורים, שונות במבנה ובצרכים של כל משפחה. לפיכך מומלץ להתאים (בהסכם האישי) בכל מקרה ומקרה את הפתרון הראוי לו ובלבד שיובטחו לבן המקורות למלוי צרכיו.

בהתאם, ההסכם שיחתם בין המשפחה לבין הקיבוץ בעניין השימוש בדירת ההורים ובזכויותיהם לפירות נכסים וכיו"ב, כמקור להשלמת צרכי הבן, יכול להיות שונה בין מקרה למקרה ובהתחשב בגובה צרכי הבן, במקורות הקיימים כבר לצרכיו, במספר היורשים וצרכיהם, בקיומן של בטוחות נוספות מצד ההורים, שוויה של דירת ההורים וכו', כל זאת למילוי חלקם של ההורים בצרכי הבן.

10.1. עיזבונות ההורים שמקורם בקיבוץ

מוסכם על הצדדים, כי אף אם על פי נוסחת ההשתתפות המפורטת בסעיף 5.3, היו ההורים זכאים להטבות בגין הוותק, יהיה הקיבוץ רשאי, לאחר אריכות ימי ההורים, להשתמש (לצרכי הבן) בזכויות המועברות לעיזבונם, לרבות בשכר דירתם בקיבוץ ו/או פירות נכסים וכיו"ב, שהם זכאים להן על פי החלטות הקיבוץ, זאת כל עוד לא נצברו די מקורות לצרכיו השוטפים של הבן ו/או לא הושלמה צבירת הקרן הקצבתית עבורו. (סעי' 7.2, 7.4 לעיל)

(סעיף מתאים (לרבות סעיף לעניין תביעת מזונות מן העיזבון) יוכנס להסכם האישי, באופן שיעמוד בדרישות חוק הירושה והפסיקה הרלבנטית.)

למען הסר ספק - השימוש בעיזבון ההורים איננו בא להחליף את חלקו של הקיבוץ במילוי צרכיו של הבר, אלא להוות מקור להשלמת צרכיו, וזאת ככל שלא נצברו די מקורות לצורך כך. הקיבוץ יישא, בכל מקרה, בסכום היחסי הנוסף להשלמת צרכי הבר.

הקיבוץ יהיה רשאי להתנות רישום דירת המגורים על שמם של ההורים כמו גם העברת זכויות להורים בפירות הנכסים, בהסדרת האמור בסעיף 10.1 זה, לרבות בדרך של רישום הערת אזהרה ו/או רישום שיעבוד ו/או מתן כל בטוחה אחרת או התחייבות של ההורים, להנחת דעתו של הקיבוץ.

10.2. ככלל הקיבוץ יהיה רשאי להתחשב בהכנסות ההורים ובנכסיהם בהתאם לאמות המידה שיקבעו ביחס לכלל החברים הנזקקים לסיוע מהקיבוץ למילוי צרכיהם הסוציאליים, לרבות השלמה לפנסיה, סיעוד וכיו"ב.

11. בן/ת זוג

11.1. יהיה לבן בן/בת זוג, שמעוניין להתגורר ביחד עם הבר בתחום הקיבוץ, יהיו מגורי בן/ת הזוג המצטרף, מותנים באישור הקיבוץ ובחתימת הסכם בין המצטרף (או הוריו או האפוטרופוס, לפי העניין) ובין הקיבוץ, לרבות מתן בטוחות, המסדיר את מערכת היחסים בין הקיבוץ לבין המצטרף או מי מטעמו, לרבות ההחלטה אם לראות בבני הזוג יחידת משק בית משותף.

11.2. הקיבוץ יראה בצרכי ילדיו הקטינים של הבר (ככל שיהיו לו כאלה) כחלק מצרכי הקיום שלו, לפי כללי רשת הביטחון כפי שמתבטאים בתקציב לבר. לפיכך יש להבחין, ע"פ התקנות, בין בן שהוא הורה יחידני לבין בן שהוא הורה בזוג. (מקום שלבן יש בן/ת זוג שאיננו חבר ואיננו בן נסמך בקיבוץ זה, יזכה הקיבוץ את הבר הנסמך רק ב 50% מצרכי ילדי הזוג).

12. אפוטרופוס/תומך החלטות

במסגרת ההסכם האישי ישאפו הצדדים להגדיר הנחיות לעניין מינוי אפוטרופוס או תומך החלטות לבר, מתוך כבוד לעצמאותו המירבית של הבר וע"פ תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות.

13. עזיבת ההורים את הקיבוץ

13.1. היה ואחד ההורים עזב את הקיבוץ, יישא ההורה העוזב במחצית מהוצאות הבר. שאר הוצאות הבר יחולקו בין הקיבוץ להורה הנשאר עפ"י הסדר זה.

13.2. ספרי הנהלת החשבונות של הקיבוץ ישמשו ראיה לסכומים המתקבלים כאמור בגין הבר ויחשבו למסמך בכתב ולסכום קצוב כמשמעותם בתקנות סדר הדין האזרחי.

13.3. מוסכם על הצדדים כי ההורה העוזב לא יהיה זכאי לקבל את דמי העזיבה מהקיבוץ – ככל שמגיעים לו דמי עזיבה כאמור - אלא לאחר שיסדיר, להנחת דעת הקיבוץ, את השתתפותו בהוצאות ההחזקה והשיקום של הבר, כולל מתן בטוחות מתאימות להנחת דעתו של הקיבוץ.

13.4. ההורים מסכימים בזה כי הקיבוץ יהיה זכאי לקזז מדמי העזיבה וכן מכל סכום אחר המגיע ו/או יגיע להם בעתיד מן הקיבוץ את הסכומים שעליהם או על מי מהם לשלם בקשר עם הוצאות ההחזקה והשיקום של הבן בהתאם לאמור לעיל, ומוותרים על כל תביעה וטענה בעניין. הקיבוץ ייעד את מלוא הסכומים שיקזז כאמור לצרכיו של הבן.

13.5. במקרה של עזיבת שני ההורים את הקיבוץ יצא הבן עימם והקיבוץ יהיה פטור מהתחייבויותיו שבהסדר זה למן אותו מועד ואילך.

13.6. במקרה כאמור, מוסכם כי הסכומים שנצברו עד אותו מועד בקרן קצבתית אישית, לרבות אלו שהופקדו על ידי הקיבוץ, יעמדו לרשות צרכיו של הבן והקיבוץ יחתום על כל מסמך שיידרש בקשר עם כך.

14. פתרון חילוקי דעות

במקרה של חילוקי דעות בישום עקרונות ההסדר או ההסכם האישי בין חבר ובין הקיבוץ יפעלו לישוב המחלוקת ע"פ המלצות גלוי הדעת של הרשם.

15. נספחים:

נספח מס' 1- גילוי דעת רשם האגודות